

ved fleksibiliteten i jordbrugserhvervet oprettholdes i størst muligt omfang.

Der er endvidere lagt vægt på, at strategiens virkemidler i størst muligt omfang får karakter af tilbud til den enkelte jordbruger. For varigt at sikre en række natur- og miljømæssige værdier og for at sikre helhed og ensartethed i realiseringen af strategiens målsætning bygger strategien tillige på en række generelle reguleringer.

Det er således hensigtsmæssigt, at strategien baseres på en bred vifte af virkemidler, herunder rådgivning, information, planlægning, tilskudsordninger og love på natur- og miljøbeskyttelses- samt jordbrugsområdet, med hovedvægten på allerede eksisterende lovgivning eller – hvor det er nødvendigt med tiltag, der målrettet tager sigte på arealanvendelsen i forbindelse med de miljømæssige interesseområder – ny lovgivning. Visse af forslagene er tillige udtryk for et ønske om at forenkles og modernisere lovgivningen.

3.3. Initiativer på natur- og miljøområdet

3.3.1. Naturbeskyttelse og naturgenopretning generelt

Det er foruroligende, at en lang række uudnyttede eller ekstensivt udnyttede arealer i agerlandet, f.eks. moser, små og større lavvandede vådområder, søer, vedvarende græsarealer uden for omdrift, småbiotoper og overdrev er forsvundet. Der er samtidig sket en kvalitativ forringelse af naturområderne, bl.a. fordi den ekstensive landbrugsmæssige udnyttelse i en række tilfælde er blevet opgivet. Arealtilstanden forringes endvidere som følge af dræning, gødskning, sprøjtning og lign.

De tilbageblevne naturarealer af disse typer er som oftest marginale i landbrugsmæssig forstand og er samtidig vigtige miljømæssige og herunder kulturhistoriske interesseområder.

Folketinget besluttede i januar 1986 et stop for inddragelse af ny jord under omdrift, indtil spørgsmålet behandles som led i denne strategi. Visse vådområder samt større heder og strandenge er allerede i dag beskyttet af naturfredningslovens § 43.

I den kommende folketingssamling vil der blive fremsat forslag til ændringer i naturfredningsloven med henblik på en revision

og udbygning af § 43, så der kan gennemføres en samlet og forbedret beskyttelse af tilbageværende naturområder, herunder de i dag ubeskyttede ferske enge, overdrev og småbiotoper i agerlandet.

Naturfredningslovens bestemmelser i § 43 vil blive foreslået udvidet, således at den herefter omfatter alle udyrkede arealer, der overstiger 2.500 m². Størrelsesgrænsen for søer sættes ned til 100 m². Muligheden for oprettelse af erstatningsbiotoper vil endvidere blive søgt lovfæstet i forbindelse med lovgivning. Herudover vil den nuværende tiladelsesordning blive foreslået ændret, så bestemmelserne i deres ordlyd får karakter af en forbudsbestemmelse med en dispensationsmulighed i ganske særlige tilfælde.

Den foreslåede ændring af § 43 vil, ud over de natur- og miljømæssige fordele, betyde, at det bliver klarere for den enkelte landmand, hvornår et område er beskyttet af de generelle bestemmelser.

Det vil endvidere blive overvejet at fremsætte forslag til en bestemmelse, der giver amtskommunerne adgang til at foretage plejeforanstaltninger på de generelt beskyttede områder. Ad denne vej vil en række beskyttede områders tilstand kunne forbedres. Det vil endelig blive overvejet, om der skal fastsættes et generelt forbud mod gødskning og brug af bekæmpelsesmidler i de beskyttede områder.

Det er som tidligere nævnt især de våde arealer, der er blevet stærkt reduceret arealmæssigt. Der bør derfor gøres en særlig indsats for at få genskabt en række våde naturområder, også af hensyn til Danmarks internationale forpligtelser.

I samarbejde med de berørte parter vil der blive udarbejdet en handlingsplan, hvorefter der i løbet af 10–20 år i forskellige egne af landet genskabes ca. 20.000 ha tidligere tør-lagte vådområder (søer, tidligere fjorde og lign.), som i dag er uden væsentlig landbrugsmæssig interesse. Herved kan bevarelsen af en lang række udryddelsestruede dyre- og plantearter, landskabelig variation og udvidede muligheder for friluftsliv fremmes, ligesom en række arkæologiske værdier kan sikres.

Arealer, hvor den tidligere tilstand som led i handlingsplanen søges genskabt, bør tilbydes overtaget af det offentlige.